

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/58927,Arcybiskup-Jozef-Bilczewski-w-sluzbie-Bogu-i-Ojczyźnie-Krakow-10-pazdziernika.html>
25.04.2024, 22:11

Arcybiskup Józef Bilczewski w służbie Bogu i Ojczyźnie - Kraków, 10 października

„Archiwalna środa” na Przystanku Historia

Zapraszamy do Centrum Edukacyjnego „Przystanek Historia” IPN w Krakowie (ul. Dunajewskiego 8) na październikowe spotkanie z cyklu „Archiwalna środa”. Tym razem poświęcimy go abp. Józefowi Bilczewskiemu. Początek o godz. 18.

Gościem spotkania będzie Piotr Kuruc z Oddziałowego IPN w Krakowie. Opowie on m.in. o roli kanonizowanego w 2005 r. abp. Bilczewskiego podczas konfliktu z Ukraińcami w latach 1918-1919, a także o związkach duchownego z podkrakowską Rudawą.

1 listopada 1918 r. wybuchły walki o Lwów. Opanowanie znacznej części gmachów publicznych przez Ukraińców i proklamowanie Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej napotkało zbrojny opór ludności polskiej. Szczególną sławą w obronie miasta „zawsze wiernego” okryli się młodzi ochotnicy, chłopcy i dziewczęta, pochodzący ze wszystkich grup społecznych – Orłęta Lwowskie.

Na czele komitetu ratunkowego, którego rolą była opieka nad rannymi w walkach oraz nad rodzinami setek osób poległych w obronie polskości Lwowa stanął arcybiskup lwowski obrządku łacińskiego Józef Bilczewski. Będąc gorącym zwolennikiem odbudowy Rzeczypospolitej na fundamentach chrześcijańskich czynnie zaangażował się w rokowania pomiędzy stronami konfliktu. Nie opuścił wiernych ani w dobie zagrożenia ukraińskiego, ani bolszewickiego.

W narastającym zagrożeniu ze strony bolszewizmu upatrywał jedno z największych

zagrożeń dla cywilizacji chrześcijańskiej. W odezwach skierowanych do duchowieństwa i wiernych atak Sowieców w 1920 r. nazwał „zaprzeczeniem Chrystusa i wolnego naszego bytu państwowego”, ponieważ „niesie zagładę krzyża i zniszczenie naszej kultury”. Nie miał wątpliwości, że celem bolszewików jest „wygubić imię polskie w starym grodzie kresowym”. Po odparciu nawały sowieckiej podziękował tym wszystkim duchownym i wiernym „którzy nie zawiedli, mimo wielu represji i prześladowań”.